24 ԻՆՃԻ ՍԵՆԷ Ն. 4485 1907 ՕԳՈՍՏՈՍ 15|28 ՉԱՐՇԷՆՊԷ 19 ՐԷՃԷՊ 1325)(15 ԱՂՈՒՍԹՈՍ 1323

30 ՓԱՐԱ

ՄԷՃՄՈՒԱՅԻ ԱԽՊԱՐ

30 ՓԱՐԱ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

ԱԲՈՆԷ ՖԻԱԹԼԱՐԸ		Սենէլիկի	6 այլըղը
Իսթանպոլ իչին	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իչին	»	85	45
Մեմալիքի Էճնէպիյէ իչին	Ֆրանգ	20	10

ՉԱՐՇԷՆՊԷ վէ ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ։

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلى تقسيم جادهسى نومرو ٦٥

ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑԸ

Արձակուրդի եղանակը միանգամայն թէ՛ լուրջ և թէ՛ հմայիչ է ըլլա՛յ ծնողքներու, ըլլա՛յ զաւակներու համար. որովհետեւ ամբողջ երկու ամիս ընտանիքը իրար կը գտնէ, կը համախմբուի, և բաժնումի երկար ամիսներուն կը յաջորդէ միաւորուած կեանք մը։ Ա՛լ աշակերտները ուսուցիչի մը իշխանութեան ենթակայ չեն. ծնողքին կ՚իյնայ խրատներ տալ, աշխատութիւններ հրամայել և անոնց գործակցիլ։ Արձակուրդը իրենց համար սքանչելի դպրոց մը կը դառնայ և դասախօսելու կարգը եկած է իրենց հիմա։ Ամբողջ տասը ամիսներ շաբաթը մէկ կամ երկու անգամներ տեսած են իրենց զաւակը. կան ծնողքներ ալ որոնք ամբողջ տարուան ընթացքին մէջ հազիւ քանի մը անգամներ ընդունած են իրենց հարազատը. և այս ցանցառ ու կարճ միջոցներուն հարցափորձած են զանոնք միմիայն իրենց առողջութեան վրայօք, քանի որ աշխատութեանց պատասխանատուութիւնը աւելի յաճախօրէն ուսուցիչներուն ճիտին պարտքն է։ Սակայն հիմա իրենց քովը ունին ամբողջ օրը, առտուընէ մինչեւ իրիկուն, այդ աղմկայոյզ երիտասարդութիւնը, որ կեանքին գարունը կը ներկայացնէ։

Կարգ մը ծնողքներ, կարդացուած բարոյականի ու դաստիարակութեան գիրքերու գեղեցիկ վերյիշումով մը, իրենց զաւակներուն աշխատութեանց պիտի աջակցին, անոնց պարտականութեանց սխալները պիտի սրբագրեն, անոնց հետ միասին խոշոր բառարաններ պիտի պրպտեն. ասիկա բեղուն ու հմայիչ աշխատակցութիւն մըն է։ Բայց, այս երկու ամիսներու միջոցին, ծնողքներուն պարտքն է աւելի՛ իրենց դիտելու կարողութիւնը մշակել հանդէպ իրենց զաւակներուն. ասիկա շատ մը բաներ պիտի յայտնէ իրենց։ Դիտողի այս դերը բնականաբար քիչ մը անկարեւոր դարձած է թէ՛ ցերեկօթիկ և թէ՛ գիշերօթիկ վարժարաններու մէջ ուսուցչին կամ ուսուցչուհիին կողմէ զանազան պատճառներով. դասարանները բազմաթիւ աշակերտներ կը պարունակեն, ժամանակին գործածութիւնը բաժնուած է և ուսուցիչները՝ շարունակ իրենց աշակերտներուն հետ ապրելու անկարելիութեան մէջ կը գտնուին։ Այս պատճառաւ է որ ուսուցիչներուն և աշակերտներուն միջեւ չեն գոյանար քիչ մը մտերիմ եղող այն սերտ յարաբերութիւնները, որոնք տեղի կուտան խրատներու և խոստովանութիւններու և որոնք ընդհանրապէս աւելի շահաւոր են քան սեւ տախտակին առջին դրուած դասերը։

Ծնողքները հիմա իրենց զաւակներուն իրենց աչքին տակ աշխատիլը կը տեսնեն, և ասիկա իրենց համար աղբիւր մըն է դիտողութեանց, որոնց կարեւորութեան ոչ ոք խորհած ունէր։ Պէտք է ուշադրութեամբ զբաղին իրենց զաւակներուն առողջութեան հետ և հասկնան թէ մերձաւոր յարաբերութիւն մը կայ միտքի գործարանաւորութեանց ու բնաւորութեան միջեւ։ Իսկ ասիկա հասկնալը՝ լաւագոյն ուղին պիտի գծէ այդ տղոց ապագայ կեանքին կարգադրութեան համար։

Աշխատութեանց միջոցին իրենց զաւակները դիտելէ ու քննելէ վերջ թո՛ղ ծնողքները շարունակեն միշտ զանոնք դիտել խաղացած ատեննին։ Խաղը՝ բնաւորութեան ու առողջութեան հայելին է պերճախօս։ Երբ կը տեսնէք տղայ մը որ խօսակցութիւններէ կ՚ախորժի ու խոյս կուտայ իր ընկերներուն աղմկալից խաղերէն, հասկցէ՛ք որ այդ տղան ֆիզիքապէս լաւ վիճակի մը մէջ չէ։ Խաղը անհրաժեշտ է տղուն համար, ճարպիկութեան ու արիութեան դպրոց մըն է այս, և թերեւս լաւագոյն դպրոցը, քանի որ վարժապետի ու վարժուհիի պէտք չկայ։ Պէտք չէ որ սակայն ֆիզիքական հանգիստի ու զուարճութեան ժամերը աշխատանքի ժամերէն աւելի շատ ըլլան։ Այս կերպով վախը պիտի ունենայինք հասցնելու տգէտ արարածներ. և չեմ կարծեր որ այս ըլլայ ծնողքներու և ուսուցիչներու նպատակը։ Ինչպէս որ շատ ուսուցիչներ ներկայ կը գտնուին իրենց աշակերտներուն խաղերու, թո՛ղ ծնողքներն ալ մասնակցին իրենց զաւակներուն զուարճութեանց։

Խաղի մէջ վատ ու վախկոտ եղող տղան յաճախօրէն ցաւագար պզտիկ էակ մըն է, որ միշտ աչքին առջեւ ունի իր տկար ուժերը։ Իր մարմնական, ֆիզիքական զարգացումն է որ պիտի կրնայ բարոյական ուժեր տալ իրեն։ Բոլո՛ր թերութիւնները, բոլո՛ր յատկութիւնները խաղերու մէջ յայտնի կ՚ըլլան և ծնողքները պարտաւոր են շարունակ հետաքրքրուիլ անոնցմով։ Զէ՞ մի որ հայրը այս առթիւ պիտի կրնայ խօսիլ վեհանձնութեան, իրարու օգնելու ըմբռնումներուն մասին, երբ իր զաւակը պիտի տեսնէ իր ընկերներուն միացած. թո՛ղ ատեն ատեն ընդմիջէ զանոնք, և վստահ եղէ՛ք որ այս առթիւ հօրը արտասանած խօսքերը աւելի պիտի ազդեն հանդէպ այդ մատաղ միտքերու, քան երկար բարակ բարոյականի ճառերը։

Ուսումնարանին, վարժարանին մէջ բարոյականի դասաւանդումը պաշտօնականօրէն ձեւ մը կ՚առնէ, խիստ բարձր, կեանքէն խիստ հեռու, մեր առօրեայ գետնաքարշ կեանքէն, այնպէս որ վերջ ի վերջոյ անհասկնալի կը դառնայ այդ բարոյականը, որ կարծես մասնաւոր ճիգ մը կ՚ըլլայ անհասկնալի եղանակով մը ուսուցուիլ մեր պզտիկներուն։ Բարոյականի ամբողջ սահմանը, ամբողջ էութիւնը կը կայանայ իր բոլոր հոգին դնել ամէնէն խոնարհ պարտականութեան իսկ կատարումին մէջ։ Վարժարանին մէջ ինչպէս կ՚աւանդուի բարոյականը։ «Հատընտիր հատուածներ»ով, որոնք պատմական հէքեաթներ են լոկ։ Անշուշտ իրաւունք ունին հռչակել ու տօնել այդ մեծ դէմքերը. երկիր մը հպարտ է ո՛րչափ իր հողին արտադրութիւններով, նոյնչափ հանճարի ու գործի մարդերու թիւով, որոնք զինքը հռչակաւոր դարձուցած են։ Բայց, այդ հրաշալի մեծ կեանքերը, ո՛րչափ քիչ բաղդատելի մեր կեանքերուն հետ, կրնա՞ն միթէ, անկեղծօրէն, բարոյականի տեսակ մը կանոն կազմել մեր առօրեայ գործերու համար։

Խոստովանի՛նք որ վարժարանին մէջ աւանդուած բարոյականը նորէն «գրականութի՛ւն» է. իրա՛ւ, հրաշալի գրականութիւն մը, բայց որ սակայն չի կրնար համապատասխանել մեր ներկայ կամեցողութեանց և մեր այժմու փափաքներուն։ Ծերուկ Մոնթէնյին մէկ խօսքը՝ «Գիրքի բարոյական» մըն է այդ, և ծնողքները պարտաւոր են՝ աշխատելով հանդերձ բնաւ չջնջել այն ծաղիկները զորս կրցած է այդ «Գիրքի բարոյական»ը հիւսել մատաղատի միտքերու շուրջը, աւելի պարզ օրինակներով և աւելի գործնական խրատներով կատարելագործել գիրքերու տուած բարոյական զարգացումը։ Իրենց զաւակներուն հետ կատարած պտոյտներուն և խօսակցութեանց միջոցին ծնողքները պէտք է աշխատին զարգացնել օգտակար բարոյական մը անոնց սիրտերուն խորը. ծանօթ մանրադէպերը, կեանքին հոգիէն իսկ քաղուած խրատները և գեղեցիկ օրինակները կրնան այս առթիւ մեծապէս նպաստել։ Սակայն մի՛ կարծէք որ զաւակնիս գործնական մարդիկ ըրէք ըսելով՝ կը հասկընանք իտէալէ զուրկ մարդեր հասցնել. որովհետեւ առօրեայ կեանքին մէջ ալ իտէա՛լ մը կայ։

Տղու մ՚ըլլալիք մեծագոյն չարիքը՝ ամենափոքր տարիքէն սկսեալ զինքը ամենաբարձր ճակատագիրներու սահմանուած տեսնել տալն է. գիտէ՞ք ո՛րչափ մեծ չարութիւն մը կ՚ընենք երբ պզտիկ տղու մը իւրաքանչիւր խօսքերուն մէջ ապագայ հրաշալի կեանքի մը նախանշանները կը ջանանք նշմարել, առանց վարանելու բարձրաձայն յայտարարել նոյն իսկ այդ անմեղ տղուն, որուն անգիտակցաբար խոշոր թշնամութիւն մը ըրած կ՚ըլլանք։ Այս կերպով թէ՛ մեզի և թէ՛ մանաւանդ մեր զաւակներու համար մեծ մեծ յուսախաբութիւններ պատրաստած կ՚ըլլանք։ Ու մեր զաւակներուն այս առթիւ կրելիք յուսախաբութիւնները աւելի թունաւոր են և աւելի սպաննող։ Պէտք չէ տղայ մը ամէն բանի առթիւ երկինքները բարձրացնել կամ գետնէ գետին զարնել։ Տղայ մը — ինչպէս կը գրուէ Էռնէստ Լավիս — խորհող պզտիկ բոյս մը է և պէտք է անոր մեծնալն ու փթթիլը դիտել։ Հիմա որ բժշկութիւնը ամէն բանի խառնուած է, գրեթէ միշտ կրնանք բացատրել ծուլութեան մը, տեւական թուլութեան մը սկզբնապատճառները։ Հարիւրին իններուն՝ բժիշկը այդ ծոյլերուն քով պիտի տեսնէ ստամոքսի ծաւալում մը, դժուարամարսութիւն, ջղայնութիւն, շնչառական գործարաններու խանգարում, որ շատ անգամ արգելք կ՚ըլլան մտաւորական ու ֆիզիքական զարգացման։

Արձակուրդներու միջոցին ծնողքներուն կ՚իյնայ ուշադիր կերպով զննել իրենց զաւակները։ Կը կրկնենք. եթէ աշխատութեան կամ խաղի հանդէպ անոնց ունեցած թուլութեան համար չկարենան պատճառներ գտնել, պէտք է բժիշկը կանչեն իրենց օգնութեան։

Արձակուրդներու միջոցին ծնողքներուն ունեցած պարտականութեանց սահմանը անհուն է ուրեմն և մենք հոս խիստ համառօտ կերպով միայն կրնանք ներկայացնել անոնց դերը։ Այդ տկար բոյսերը պէտք է զօրաւոր էակներ դարձնեն, անոնց միտքին ու առողջութեան նկատմամբ միեւնոյն հոգը ունենալով։ Բայց պէտք է զգուշանան իրենց զաւակները անձնատուր ընելէ այն կոպիտ ու կոյր ուժին, որ կարգ մը կարճատես դիտողներու աչքին կեանքի արտայայտութիւնն է և որ սակայն իրականին մէջ գռեհիկ փափաքներուն մէջբերում մըն է միայն և կատաղի եսասիրութեան մը ցոլացումը։

Կրթե՛նք մեր զաւակները, հսկենք մեր զաւակներուն առողջութեան ու զարգացումին, և մարդե՛ր հասցնենք, ոչ թէ հիւանդ, տգէտ, ստորին մարդեր, այլ առողջ, զարգացած, բարձր մարդեր։

Այս է ծնողքներու «ճիտին պարտքը»։

Խմբագիր Տէր,

Ձեր Պատ. լրագրին 4484 թիւ, Շաբաթ օրուան թերթին մէջ, Ս. Ա. Ա. ստորագրութեամբ յօդուածը՝ Խորհրդոյս գովեստներ տալէ յետոյ կը յաւելու թէ, «Պատրիարքական հանգանակութեան նկատմամբ հասարակութեանս մէջ տիրած անտարբերութիւնն յառաջ եկած ըլլայ մինչեւ ցարդ հանգանակեալ դրամը, որուն ձեռքը մնացած և ինչ եղանակաւ գործածուած ըլլալը չգիտնալուն հետեւանօք։»

Խորհուրդս անկողմնակալ ըլլալու տենչով ներկայիւս կը ծանուցանէ թէ նախորդ Հասութից և Ծախուց Խորհուրդը հանգանակեալ դրամը, ինչ որ ալ եղած ըլլայ քանակութիւնը, ամենայն ճշդութեամբ Պատրիարքարանի սնտուկին յանձնած է առանց ո և է անհատի քով դահեկան մը թողլով, ինչպէս բացայայտ կը տեսնուի Պատրիարքարանիս հաշուետումարաց մէջ։

Իսկ այս դրամներու մատակարարութիւնը Վարչական Ժողովոյ կողմանէ տրուած հրահանգներու համաձայն Պատրիարքարանիս այլազան ծախքերու յատկացուեր է։ Եւ ի գոհունակութիւն յայտնել կը փութամք թէ մեր պաշտօնավարութեան ձեռնարկութեան պահուն, ոչ միայն Պատրիարքարանիս Սնտուկին մէջ 9580 դհկ. պատրաստ դրամ գտած, այլ և բոլոր արձանագրութիւններն ու հաշիւները շատ կանոնաւոր եղանակաւ ի գործ դրուած տեսած եմք, որով ո և իցէ դիտողութեան մը տեղի չկայ։

Ուստի ներկայիւս պարտ կը սեպեմք պաշտօնապէս հերքել սոյն յօդուածին նախորդ Խորհրդոյ վերաբերեալ կէտերը. և կը խնդրեմք որ բարեհաճիք Ձեր օգտաշատ լրագրոյն միջոցաւ հրատարակել ներկայս։

Կ. Պոլիս 14 Օգս. 1907

Ի դիմաց Հասութից և Ծախուց Խրհրդյ.
Ատենապետ
(Կնիք) Գ. ՀԱՃԻՊԻԱՐ

Կ.ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՄԻ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԿԱԹՈՂԻԿԷ-ՀԱՅՈՑ

Առթիւ բարենշան Տարեդարձի փառաւոր Գահակալութեան Օգոստափառ Կայսեր

ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ ԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԽԱՆ Բ.Ի

յառաջիկայ Կիւրակէ օր, 19 Օգոստոսի, առաւօտեան ժամը 3ին (Ք.Թ.), Ս. Աստ-

տուածածին Աթոռանիստ Եկեղեցւոյն մէջ, առ Բարձրեալն Աստուած շնորհակալութեան և Նորին Կայսերական Վեհափառութեան երկարակեցութեան և երջանկութեան համար հանդիսաւոր մաղթանքներ պիտի մատուցուին ընդ Նախագահութեամբ Ամեն. Գերերջ. Կ-Պատրիարքին և ներկայութեամբ Արհ. Արհ. Արքեպիսկոպոսաց և Եպիսկոպոսաց և համայն Կղերին։

Ուստի Հասարակութեանս Աւագանիք, Պաշտօնեայք և բովանդակ պարտաճանաչ ժողովուրդն կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ նոյն Եկեղեցւոյ մէջ այս արարողութեան մասնակցելու համար։

Ներկայ հրատարակութիւնս հրաւիրագիր պիտի նկատուի :

Բերա, 15[28 Օգոստոս 1907

(Կնիք)

*** Բազար կիւնիւ Ս. Աստուածածին եօրթուսը օլտուղընտան, Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի, պիր կիւն էվվէլ, րէֆագաթընտա Գեր. Յովսէփ Վ. Ճամճեան օլտուղը հալտէ, Պէօյիւք-ատաեա կիտէրէք, միւթէպէրանը ճէմաաթըմըզտան Յովհաննէս էֆ. Գանթար թարաֆընտան վուգու պուլան տավէթի մախսուս իւզէրինէ օ կիճէ միւմաիլէյհին խանէսինտէ, միւսաֆիրէթէն գալմըշլար, վէ իրթէսի բազար կիւնիւ մէզքիւր քիլիսէտէ, եէվմը մախսուսը օլմասը միւնասիպէթիյլէ մաւծանթան սուրէթտէ Դուատասը չէրիֆ թագտիս իյլէմիշլէր տիր։ Խիթամընտա քիլիսէնին միւհասիպ օլան Աբէլեան ֆամիլեասընըն վէֆաթ իթմիշ օլան ազայը միւհթէրէմէսինին խաթըրաւաթը բուհը իչին բահմէթ տուալարը օգունմըշ տըր։ Պատէհու իւզիւմ թագտիսի այինի իճրա խըլընըրագ էհալիյէ տաղըտըլմըշ տըր։

Քիլիսէ, Մեծ-Ժողովրդապետի Գերյ. Ներսէս Ծ. Վ. Աճէմեանըն իգտամըյլա միւնասիպ սուրէթտէ թէնվիր վէ թէզեին իտիլմիշ օլուպ, թէղամմիւլեամ տախի Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսի Դպրապետի Ներսէս էֆ. Խիւտավէրտեանըն թահթը րիեասէթինտէ, խասսէթէն ճէլպ խըլընմըշ օլան միւգթէտիր պիր Դպրաց դաս ակլաբէթիյլէ զանէթ միւհասիր վէ մունթազամ պիր սուրէթտէ իճրա խըլընմըշ տըր։

Իշպու այինի բուհանիյէ, Արհ. Պետրոս Եպսկ. Գօյունեան իլէ միւթէհայրըմը րէհապինտէն Գերյ. Հ. Եղիշէ Ծ. Վ. Գափթանճեան, Գփ. Գէորգ Գերպծ. Թէրզիպաշեան, Յովսէփ Վ. Արապեան, Յովսէփ Վ. Ճամճեան, Մկրտիչ Վ. Մուրատեան, Յովսէփ Գերպծ. Միւթէվէլեան վէ Վէնէտիկ Մխիթարեանլարընտան Հ. Ներսէս Վ. Տէրոյեան վէ միւթէպէրանը ճէմաաթտան Երզնկեան Միհրան, Ալլահվէրտեան Պօղոս վէ Թէօտօր, Գանթար Յովհաննէս, Շէհրեան Յովսէփ, Աբելեան Յովհաննէս վէ պիրատէրի էֆ.լէր վէ պիր խայլի էրքէք վէ գատըն էհալի հազըր պուլունմըշլար տըր։

Քիլիսէտէն, Նազմաթը բուհանիյէ իլէ ավտէթ չըգըլտըղընտա, Մեծ-Ժողովրդապետ Թարաֆընտան էտիէյի մէֆրուզէի հազրէթը Բատրիզանէյի միւթէզամմըն պիր Նութգ օգունմըշ վէ հազըրուն ամինխան օլմուշլար տըր։

Պատէհու քիլիսէնին տախիլէ մախսուսէսինէ կիտիլէրէք, օրատա պիր միւտտէթ արամ իլէ, հուզզարա իքրամլար խըլընմըշ տըր։

Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի, Արհ. Գօյունեան Պետրոս Եպիսկոպոս վէ մայէթիյլէ պիրլիքտէ էօյլէ թաամընը Մեծ-ժողովրդապետին իգամէթկեահընտա իտիպ, էօյլէտէն սօնրա, Աճէմեան վէ Ճամճեան Վ.լէր իլէ պիրլիքտէ Մօնս. Թաչչի, Պուլկար Էկզարգը Եօսիֆ էֆ., Սագըզ Յովհաննէս էֆ., Մըսըրը Միշէլ էֆ. հազարաթընը, Մուրատեան Մկրտիչ վէ Օրմանեան Տօգ. Կամիլլոս էֆ.լէրի զիեարէթ իթմիշլէր, վէ հէր կիթտիքլէրի մահալլտէ ինթիրամաթը լայըգէ իլէ գապուլ օլունմըշլար տըր։

Բազար ագշամը Կ-Բաթրիգ բիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի Գանթար Յովհաննէս էֆ. խանէսինտէ թաամ խըլըպ, կիճէ օրատա գալտըգլարը կիպի, բազար իրթէսի կիւնիւ տախի էօյլէ վէ ագշամ թաամընը միւմաիլէյհին խանէսինտէ իթմիշլէր, վէ կիճէյի տախի օրատա կէչիրմիշլէր տիր։ Բազար իրթէսի կիւնիւ միւշարիլէյհ հազրէթլէրի, պիր արապաեա րաքիպէն վէ միւմաիլէյհիւմա վըդ.լէրին րէֆագաթըյլա տօյլը թէնէզզիւհ իթմիշլէր տիր։ Սալը կիւնիւ էօյլէ թաամընը եինէ Գանթար Յովհաննէս էֆ. հազրէթլէրինին խանէսինտէ խըլըպ, ագշամ իւզէրի, էֆէնտիի միւմաիլէյհտէն կէօրմիւշ օլտուղը ինթիրամաթը միհմաննիւվազանէտէն տոլայը թէշէքքիւրաթը մախսուսէսինի պէեան, վէ Գեր. Յովսէփ Վ. Ճամճեան իլէ պիրլիքտէ տօղրուճա Պէօյլիւնտա Կ-Բաթրիգխանէյէ ավտէթ իյլէմիշլէր տիր։

*** Բազար իրթէսի կիւնիւ, էօյլէտէն սօնրա, եաղ մէվսիմի միւնասիպէթիյլէ Մալթէբէտէ պուլունան Գերյ. Հ. Եղիա Ծ. Վ. Բիլճեան իլէ Պօղոս էֆ. Սրապեան Պէօյիւք-Ատաեա կէլէրէք, Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրինի զիեարէթ իթմիշլէր տիր։

*** Բազար իրթէսի կիւնիւ Արհ. Գօյունեան Պետրոս Եպիս., ԳԳ. Թէրզիպաշեան Գերպծ. վէ Արապեան Վ. վէ Միւթէվէլեան Գերպծ. իլէ պիրլիքտէ Հէյպէլի ատաեա ազիմէթլէ, Բաթրիգխանէմիզ գաբու քէհեասը սաատ. Շէհրիեան Յովսէփ էֆ.յի զիեարէթ իթմիշլէր տիր։

*** Չըգան բազար կիւնիւ, Պէօյլընտա, վարըշլարտա վէ քէօյլէրտէ պուլունան քիլիսէլէրիմիզտէ տախի, Ս. Աստուածածին եօրթուսը միւնասիպէթիյլէ, Մեծ-Ժողովրդապետլէր թարաֆընտան մուհթէշէմ սուրէթտէ մէրասիմի բուհանիյէ իճրա խըլընըպ, բէք չօգ տինտարան հազըր պուլունմըշ, վէ իւզիւմ րէսմը թագտիսի իճրա օլունարագ, էհալիյէ թէվզի գըլընմըշ տըր։

*** Ֆէրտասը բազար իրթէսի, եանի Մեռելոց կիւնիւ տախի ,ումում քիլիսէլէրիմիզտէ Ջաշուոր եախօտ Թիւ Պատարագլարտան սօնրա, էօլիւլէրին ճանլարը իչին բահմէթ տուասը օգունմըշ տըր։ Շիշլիտէ վէ մահալը սաիրէտէ պուլունան ճէմաաթըմըզ գապրիսթանլարը զիեարէթ իտիլէրէք, մէվճուտ րէհապին թարաֆընտան ճէնազէ մագպէրէլէրի իւզէրինէ բահմէթ տուալարը սէօյլէնմիշ տիր։

*** Պու կիւն Իտարէ մէճլիսի, բիւթպ. Կ-Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրինին թահթը րիեասէթինտէ ագտը իճթիմա իյլէմիշ տիր։

*** Պիր միւտտէթտէն պէրի պօղազընտա տըրղ օլան պիր իւֆիւնէթտէն տոլայը միւգտարըպ պուլունան վէ աթըպպանըն թավսիյէսի մուճիպինճէ Շիշլիտէ Պօմօնթի պիրախանէսի թարաֆընտա իգամէթ իտէն Արհ. Սահակ Արք. Հաճեանըն, չու կիւնլէրտէ մէզքիւր իւֆիւնէթի խայիճէ աղալմըշ վէ ահվալը սըհհիյէսի էյիլէշմէքտէ պուլունմըշ օլտուղը մաէլմէմնունիյէ խապէր ալընմըշ տըր։

Միւշարիլէյհ Արքեպիսկոպոսըն իշպու բահաթսըզլըղընըն անգարիպ թէմամիյլէ միւպէտտէլի սըհհէթ օլմասընը անսամիմ թէմէննի իյլէրիզ։

*** Կէչէն հաֆթա չէհրիմիզէ կէլմիշ օլան Պրուսա Մէրխասասը Արհ. Յարութիւն Եպսկ. Ճամճեան՝ Իսկիւտարի Էրմէնի-գաթօլիք քիլիսէսի վէ Մէրխասախանէսինին պազը խուսուսաթ վէ թամիրաթը իչին բազար իրթէսի կիւնիւ օլ ճանիպէ ազիմէթ իյլէմիշ տիր։

*** Գայսէրիյէտէն Օգս. 3 թարիխիյլէ վէ Ս. Խաչ քիլիսէսի Թաղ. Խորհուրդը միհրի ալթընտա ալտըղըմըզ պիր մէքթուպտա, Գայսէրիէ Մէրխասասը Արհ. Մատթէոս Եպս. Սիսիլեանըն պիր պուչուգ սէնէտէն պէրու Տէրխասաւլթտէ իգամէթ իթմէքտէ օլմասընտան տոլայը մէզքիւր թեմին Մէրխասասըզ գալմասընտան պահսըլա, պիթթըգ պու հալէ նիհայէթ վէրիլմէսի խուսուսընտա մէրճիի այիտի բուհանիյէնին նազարը տիգգաթը ճէլպ իտիլմիշ տիր։

*** Վուգուի վէֆաթընը թէէսսիւֆէն հապէրալտըղըմըզ միւթէվէֆֆա Պետրոս Գերպծ. Աբէլեանըն վէֆաթընտա տախի Բարիզտէն ալտըղըմըզ ճէնազէ վարագասընտա, միւթէվէֆֆաի միւմաիլէյհին նաշընըն՝ չէհրի մէզքիւր Մօնրուժ գապրիսթանընտա մուվագգաթ պիր մագպէրէտէ հըֆզ օլունտուղտան սօնրա Պէյրութա նագլ խըլընաճէղի իշար գըլընմըշ տըր։

ԴԵՐ ԱԼԷՔ. Վ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆըն մէքթէպլէրիմիզէ էվսաֆ վէ ալի սըներֆլարընըն էրքէք վէ գըզ շակիրտանը իչին թէէլիֆ վէ թէրթիպ իթմիշ օլտուղը «Հատնտիր Արդի Տոհմային Մատենագրութեան» նամ էսէրի տէրաէսմը թապ օլուպ, եագրընտա նէշր խըլընճէգ տիր։ Միւմաիլէյհ Վ.ին տիկէր պազը էսէրլէրի կիպի պու տախի էյլէմ վէ միւֆիտ օլտուղընտան, մէքթէպլէրիմիզճէ հիւսնի գապուլ օլունաճաղընը գավիէն իւմիտ էտէրիզ։

ԽԱՐԻՃԻԷ

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ՐՈՒՍԻԱ

Խաթըրլարտա օլտուղը վէճհիլէ, Նօվօյէ Վրէմիա նամ Ռուս ղազէթասը, պունտան պիր գաչ հաֆթա ագտէմ, Ֆրանսա վէ Րուսիա իթթիֆագընըն գարշը աչըրտան աչըղա պիր մէգալէ նէշր իթմիշ, վէ պունտա, մէզքիւր իթթիֆագըն վագթը կէչմիշ, վէ պինաէնալէյհ, արթըգ ֆայտէսիզ գալմըշ օլտուղունը պէեան իթմիշ տիր։ «Նօվօյէ Վրէմիա»նըն մուհարրիրի տիեօր քի, Ֆրանսա վէ Րուսիա իթթիֆագընըն էհէմմիյէթի օլմագ իչին, մէզքիւր իթթիֆագը ագտ իթմիշ օլան թարաֆլարտան պիրի՝ խաթըրը սայըլըր պիր գուվվէթէ մալիք օլմալը տըր. հալպու քի չիմտի հէր իքի թարաֆ տախի էօյլէ պիր գուվվէթէ մալիք տէյիլ տիր։ Ֆրանսա օրտուսը տաղըլմըշ օլտուղընտան, ֆայտէսի օլամազ։ Տիկէր թարաֆտան չիմտի Ֆրանսըզլար տախի Րուսիա իթթիֆագընա միւսայիտ տէյիլ տիրլէր։ Հաթթա րէյիսի հիւքիւմէթ Մ. Ֆալիէր՝ Բարիզտէ վէրիլէճէք պիր Ռուս գօնսէրինտէ հազըր պուլունմագտան խաթէմինէրէք, Սթրասուլ նամ Ալման միւէլլիֆին՝ ախիրէն Բարիզտէ պէօյիւք չէօհրէթ գազանմըշ օլան Սալօմէ խամինտէքի էսէրինին մէվգիի թէմաշաեա վազ օլունմասընտա հազըր պուլունմըշ տըր։ — «Նօվօյէ Վրէմիա»նըն մուհարրիրի թարաֆընտան տէրմիեան խըլընան իթիրազլարա Ֆրանսըզ ղազէթալարը չու եօլտա միւնասիպ ճէվապ վէրմիշլէր տիր.—Շուրասը թայինին օլունմալը տըր քի, Ֆրանսա՝ Րուսիա իլէ մէվճուտ օլան իթթիֆագընը մուհաֆազա իթմէլի մի տիր։ Ագսայի Շարգըն սօն մուհարէպէսի էսնասընտա, — էն մուհիմ ղազէթալար թէրճէման օլտուգլարը վէճհիլէ — էքսէր Ֆրանսըզլարըն պէսլէտիկի հիսսիեաթ՝ Րուսիանըն լէհինտէ պուլունմըշ տըր։ Անճագ Րուսիանըն տիւչար օլտուղը մուաֆֆագըյէթսիզլիկլէրինտէն վէ ֆէլաքէթինտէն տոլայը իգհարը թէէսսիւֆիլէ պէրապէր, խուսուսիյլէ Ռուս օրտուսընըն մաղլուպիյէթինէ պաշլըճա սէպէպ օլան մէզքիւր օրտունըն ինթիզամ վէ միւքէմմէլիյէթի հագգընտաքի տիգգաթսըզլըղ վէ պու ճիհէթէ լայըգ օլան էհէմմիյէթին վէրիլմէմէսի, տօլայըսիլէ ագիր իթիրազաթա վէսիլէ օլմուշ տըր։ Րուսիանըն ատէչէթլի մաղլուպիյէթի, հէման պիւթիւն Ֆրանսըզլարըն պիւթիւն իւմիտի խասըրճընը չըգմըշ տըր։ Պունուն արգասընտան պիր տէ Ռուս իսթիգրազլարը էսհամընըն ֆիաթը տիւշմիւշ տիւր։ Շիմտիյէ գատար Ֆրանսըզլար թարաֆընտան Րուսիայա վէրիլէն ագչէլէրին հիսապը էկէր թէզգիր խըլընըրսէ, Ֆրանսըզլարըն միլլի սէրվէթինին Րուսիայա օն միլեար ֆրանգ կէչմիշ օլտուղը կէօրիւլիւր։ Պու գատար մուհիմ պիր քեարըն մուխաթարատա պուլունտուղը չայեանընտան պիթթապի Ֆրանսըզլար միւթէէսսիր օլմուշլար տըր։

Րուսիա վէ Ալմանիա հէման տայիմա պիրպիրինէ էսկի տօսթլար օլմուշլար տըր, վէ Րուսիատա, խուսուսիյլէ մէհաֆիլի ալիյէտէ միւթէշէքքիլ պիր ֆըրգա՝ Ֆրանսա վէ Րուսիա իթթիֆագընը՝ իքի ճէմաաթին թապիյաթլարընա տախի մուվաֆըգ կէօրմէտիկի ճիհէթլէ, պու իթթիֆագ եէրինէ, Ալմանիա իլէ Րուսիա պէյնինտէ պիր իթթիֆագ թէշքիլինի իլթիզամ իթմէքտէ պուլունմըշ տըր։ Իշթէ պու սըրատա գուհուրա կէլէն միւնագաշալար՝ օ վագթա գատար պէրրագ օլան իքի տէվլէթ իթթիֆագը ուֆուգընըն գարարմասընա սէպէպ օլմուշ տըր։ Պունունլա պէրապէր չուրասը պիլինմէք կէրէք տիր քի, Ֆրանսա վէ Րուսիա իթթիֆագը՝ պու իքի տէվլէթ իչին պիր լիւզումը միւճէրրէտ օլմագտան տուր օլմամըշ մը տըր։ Ֆրանսա վէ Րուսիա իթթիֆագընըն էսասը գօնուլտուղը զէման, Իթթիֆագը միւսէլլէս պիւթիւն գուվվէթիյլէ իճրայի հիւքիւմ իթմէքտէ վէ Ֆրանսա իլէ Րուսիա՝ տիկէր տէվլէթլէրտէն այրըլմըշ պիր վազիյէթտէ պուլունմագտա իտիլէր։ Հէր վագըթ Ֆրանսա, Եվրօպայը չարգիտէ, Եվրօպայը մէրքէզինին պիր տէվլէթինէ գարշը պիր միւթթէֆիգ արամըշ տըր։ Պիր զէման Եվրօպայը մէրքէզիտէ օ տէվլէթ Ավսթրիա օլմուշ իքէն, պու կիւն Ալմանիա տըր։ Պինաէնալէյհ մէզքիւր ահվալը գարուրիյէ սըրասընտա Ֆրանսա վէ Րուսիա իթթիֆագը ագտ օլունմըշ տըր։ Իմտի, օն ալթը սէնէ էվվէլ գարուրի տատ օլունան պու իթթիֆագ՝ պու կիւն տախի գարուրի հիւքմիւնիւ ամմամըշ մը տըր։ Շիւպհէսիզ Ֆրանսանըն միւնասէպաթը խարիճիէսի, պու կիւն, օն ալթը սէնէ էվվէլքի հալինտէն չօգ էյի տիր։ Պուկիւն իսէ Ֆրանսա՝ պէօյիւք ֆէտաքեարլըգլարա գաթլանմըշ տըր։ Ինկիլթէրրա իլէ իթթիլաֆընը թէմին իթմիշ, Սիամ վէ Ճափօնիա իլէ մուահէտէլէր ագտ էյլէմիշ, Ագսայի Շարգտաքի մէնաֆիինի թէէմին իյլէմիշ, Իսփանիա իլէ պազը սուի թէֆէհհիւմաթը պէրթարաֆ իթմիշ վէ Իթալիա իլէ տախի միւնասէպաթը տօսթանէ վիճհուտէ կէթիրմիշ տիր։ Հալպու քի Իթթիֆագը միւսէլլէսին, քէնտի գուվվէթինի գայպ իթմիշ վէ Իթալիա հիւքիւմէթինին օնտան այրըլմըշ օլտուղը տախի վագը օլան պէեանաթա պագըլըրսա, մէզքիւր իթթիֆագ էլան պագի տէյիլ մի տիր։ Իթթիֆագը միւսէլլէսին մէօհլէթի 1914 սէնէսինէ գատար թէմտիտ գըլընտըղը՝ պու կիւնլէրտէ անլաշըլմամըշ մը տըր։ Իթթիֆագը միւսէլլէսի թէշքիլ խաէն տէվլէթլէրին մէնաֆիի, էվվէլքի գատար վէ պէլքի տահա զիատէ պու իթթիֆագըն հէյէթը տալեսիյլէ տէվամընը իճապ իթտիրմէյօր մը։ Տիկէր պիր մէսէլէ տահա վար տըր. Ֆարզ խըլըմ քի Ֆրանսա՝ Րուսիատան այրըլսըն. Րուսիա իլէ մէվճուտ օլան իթթիֆագը նէ գօնուլաճագ տըր։ Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսա իթթիֆագը մը։ Ֆրանսա, էվվէլճէ ագտ իթտիկի պիր մուահէտէյի լաղվ իթմէքլէ, Ալմանիա իլէ ագտը իթթիֆագ խաէպիլիր մի։ Էկէր Ֆրանսա՝ Ալմանիա իլէ ագտը իթթիֆագ խըլէրսէ, Ինկիլթէրրա՝ պու մուամէլէյի քէնտիսինին էնինէ րիւճհանիյէթինէ, հաթթա պագըմսըզ գարշը տատ խըլէրէք, պունտան տօլայը տարըլմայաճաղ մը տըր։ Տիկէր թարաֆտան Եվրօպայը մէրքէզինին միւթթէֆիգ տէվլէթլէրի գուվվէթինէ գարշը րիւճհանիյէթի օլմագըլը, Ֆրանսանըն, եալընըզ գալմալը՝ քէնտի իչին պէօյիւք պիր խաթըրա օլմազ մը։ Շիւպհէսիզ չիմտի Եվրօպա տէվլէթլէրինին կէրկինլի հալի եօգ տըր։ Ֆագաթ իքի սէնէ էվվէլքի վազիյէթ խաթըրտան չըգարըլմամալը տըր։ Օ վազիյէթ՝ էն զիատէ սուլհ թարաֆտարլարընըն պիլէ կէօզլէրինի աչըրմըշ տըր։ Ֆրանսա, միւսալեհայը արզու իթմէկի հալտէ, քէնտինինէ

հէր հալտէ պիր իթթիֆագ լազըմ տըր, վէ մառամ քի, Ազատի Շուրդ մուհարէպէսի ակպէպիյլէ, Ֆրանսա՝ Ռուսիանըն խարպըմընտան մահրում գալըրզը իտին, Էվրօբա միւսալէհասը պ՛իր տրա ախւչարը մուխաթարա օլմուշ տըր, պինաէնալէյհ Ֆրանսա վէ Ռուսիա իթթիֆագը՝ Ֆրանսա իչին հէր հալտէ զարուրի օլմագտան տուր օլամազ, վէ Ֆրանսա՝ օ իթթիֆագա սատըգ պուլունմալը տըր, չիւնքի իքի սէնէ էվվէլ, օ լիւզումը թէճրիւպէ իլէ անլամըշ վէ սաքէրի գուսուրլարընը իքմալ իթմէք իւզրէ, միլեարլար սարֆ իթմէկէ մէճպուր օլմուշ տըր:

ՍԻԵԱՍԻ ՄԻՒԼԱԳԱԹԼԱՐ

Սօն կիւնլէրտէ պազը հիւքիւմտարլար վէ էվլիյայը ումուրը արիւնդ պէյնինտէ մուհիմ միւլագաթլար վուգու պուլմուշտա տըր: Հէր պէմոն պու խօլտա միւլագաթլարըն էհէմմիյէթի տէրքեար օլմագլէ, մէզքիւր միւլագաթլարա տաիր թէլէկրաֆլա ալընան մալիւմաթը զիյրտէ տէրճ իտէրիզ: Զաթէն պու մալիւմաթ՝ էհէմմիյէթի մէզքիւրէյի պէր թաֆսիլ իյզահ իթտիկի ճիհէթլէ, պու պապտէ չիմտիլիք ֆազլա մալիւմաթա լիւզում եօգ տըր:

Իշլ 25 Օգս.— Իթալիա խարիճիյէ նազըրը Մ. Թիթօնի վէ Ավսթրիա-Մաճար խարիճիյէ նազըրը պարօն Էրէնթալ, տիւն ագշամ Սէմմէրինկտէն մուֆարագաթ իթմիշլէր տիր: Էսնաի հարէքէթլէրինտէ մէմուրիյնի մահալլիյէ թարաֆընտան բասիմէի սէլամ իյֆա գըլընմըշ տըր: Միւշարիլէյհիւմա Իշլէ մուվասալէթլէրինտէ, իմբ. Ֆրանսուա-Ժօզէֆ՝ իլք տէֆա Մ. Թիթօնիյի վէ սօնրա պարօն Էրէնթալը հուզուրընա գապուլ իթմիշ տիր: Մ. Թիթօնի՝ իւչ չարէկ գատար հուզուրը իմբէրաթօրիտէ գալըպ, իմբէրաթօր՝ քէնտիսինի թանըմըշ օլմասընտան տօլայը մէմնունիյէթի ալիմէկէօսթէրերէք, հագգընտա սամիմի վէ հիւսնի գապուլիյէթ իպրազ իյլէմիշ տիր: Էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա իմբէրաթօր թարաֆընտան պիր զիեաֆէթ վէրիլիպ, պունտա Մ. Թիթօնի իլէ պարօն Էրէնթալ հազըր պուլունմըշլար տըր: Թաամտան սօնրա իքի խարիճիյէ նազըրլարը արապա իլէ Հալշթատա գատար իճրաի թէնէզզիւհ իթտիլէր, պունթուն կէշտիքլէրի եօլլարտա էհալի թարաֆընտան շիտտէթլէ ալգըշլանմըշլար տըր: Թէնէզզիւհտէն սօնրա օթէլէ ավտէթ իտիպ, պարօն Էրէնթալ՝ Մ. Թիթօնիյէ պիր զիեաֆէթ վէրմիշ տիր: Կէճէ, Իթալիա խարիճիյէ նազըրընըն շէրէֆինէ չէհրին թէպլէլէրինտէ բարլագ պիր էյլէնճէ թէրթիպ իտիլմիշ տիր: Մ. Թիթօնի՝ եարըն օթօմօպիլ իլէ հարէքէթ իտէճէք տիր:

Վիէննա.— Իմբ. Ֆր.-Ժօզէֆ, Մ. Թիթօնի իլէ իճրաի միւլագաթը նէթիճէսի օլարագ, բօլիթիգաճա մէսէլէլէրտէն տօլայը Իթալիա հիւքիւմէթիյլէ թէմամէն իթթիլաֆ մէվճուտ օլտուղընը պէեան իթմիշ տիր:

Սէմմէրինկ.— Մ. Թիթօնի իլէ պարօն Էրէնթալըն միւլագաթը հագգընտա նէշր օլունան պիր թէպլիղաթը բէսմիյէյէ կէօրէ, իքի խարիճիյէ նազըրընըն միւլագաթընտա՝ Տէգլիօ միւլագաթը թաատիգ օլունմըշ տըր: Տէգլիօտան բրէնս Պիւլօվա թէլէկրաֆ չէքիլմիշ օլտուղընտան, պու տէֆա միւշարիլէյհէ աէնիյէն թէլէկրաֆնամէ կէօնտէրիլմէմիշ տիր: Մ. Թիթօնի՝ պիր Վիէննա ղազէթասը մուհարրիրիյէ միւլագաթընտա, Իթալիա վէ Ավսթրիա-Մաճար հիւքիւմէթլէրինին միւնասէպաթընը էմնիյէթ վէ խալիսէթլէ պիր հիւսնի հալէ գօյմագ խուսուսընտա ղազէթալարըն քէնտիսինէ վէ պարօն Էրէնթալա պէօյլէ խարտըմլարը օլապիլէճէկի ճիհէթլէ, պու տէֆա Ավսթրիա-Մաճար ղազէթալարը թարաֆընտան իթթիխազ օլունան խաթթը հարէքէթտէն տօլայը ֆէվգէլատէ իղհարը մէմնունիյէթ իյլէմիշ տիր: Մ. Թիթօնի, մագամաթը բէսմիյէ իլէ ճէմաաթըն քէնտիսինէ կէօսթէրտիքլէրի հիւսնի գապուլ հագգընտա տախի պէեանը թէշէքքիւր իթմիշ տիր: Միւմաիլէյհ, ղէվճէսինէ քէչիտէ իթտիկի պիր թէլէկրաֆնամէտէ, հագգընտա կէօսթէրիլէն բարլագ գապուլիյէթտէն տօլայը մէսէրրէթինի պիլտիրմիշ տիր:

Ռօմա.— Ճիօրնալէ տ'Իթալիա ղազէթասը՝ Սէմմէրինկ միւլագաթը, պաշլըճա գրալ Վիգթօր-Էմմանուէլին թէրթիպի օլտուղընը եազըեօր:

Պէրլին.— Պու կիւն Նօրտըննէյտէ Ալմանիա պաշ վէքիլի բրէնս Պիւլօվ իլէ Ֆրանսանըն Պէրլին սէֆիրի Մ. Գամպօն պէյնինտէ պիր միւլագաթ վուգու պուլմուշ տըր: Մ. Գամպօն, Թրէնտէն էնտիկինտէ, Ալմանիա պաշ վէքալէթի պաշ քեաթիպի Մ. Միւլլէր թարաֆընտան իսթիգպալ օլունարագ, բրէնս Պիւլօվըն նէզտինէ կէօթիւրիւլմիւշ տիր: Միւլագաթտան սօնրա, պաշ վէքիլ վէ սէֆիր թաամ իթմիշլէր տիր:—Պէրլինէր Թակպլաթ ղազէթասը տիեօր քի, «Մ. Գամպօնըն զիեարէթի զաթէն գարարլաշտըրըլմըշ իտի: Պու միւլագաթ՝ բօլիթիգաճա մուայեէն չու եա պու մէսէլէ հագգընտա ճէրէեան իթմէմիշ տիր:» Սիւտտէօյչէ Ցայթունկ ղազէթասը, բէսմի պէեանաթ իլէ չէօյլէ եազմըշ տըր. «Պու միւլագաթըն մագսատը՝ Իավինէմունտէ, Վիլհէլմսհօհէ, Իշլ վէ Մարիէնպատ միւլագաթլարընըն մագսատընըն այնը տըր: Ֆրանսանըն միւսալէմէթքեարանէ բօլիթիգասը հագգընտա, Ալմանիա, տիկէր տէվլէթլէրին թութտուգլարը բօլիթիգայը թութաճագ տըր:» Կէրմանիա նամ ղազէթա չու եօլտա թէէմին իտիեօր. «Սօն կիւնլէրտէ վուգու պուլան քեաֆֆէյի միւլագաթլարըն պաշլըճա նէթիճէսի՝ Ինկիլթէրրա իլէ Ալմանիանըն իթիլաֆը օլաճագ տըր: Պու իշ՝ իմբ. Ֆր.-Ժօզէֆին թէրթիպի օլուպ, միւշարիլէյհ՝ Ալժէզիրաս գօնֆէրանսընտան էվվէլ, եանի 1905տէ Իշլտէ գրալ Էտվարտ իլէ վուգուա կէլէն միւլագաթ էսնասընտա պունուն լիւզումընը հիս իթմիշ տիր:» Զայթունկ ղազէթասը տիեօր քի, Մ. Թիթօնինին իմբ. Ֆր.-Ժօզէֆի զիեարէթի՝ քեաֆֆէյի սօն միւլագաթլարա սուրէթի իթթիֆաքքեարանէտէ նէթիճէ վէրմիշ տիր:

Ռօմա.— Եազըլտա գրալ Էտվարտ իլէ գրալ Վիգթօր-Էմմանուէլ պէյնինտէ իճրաի միւլագաթ օլունաճաղը՝ Մէսինատան ալընան խապէրլէրտէն անլաշըլըեօր:

Վիէննա.— Գրալ Էտվարտ Գարլսպատտա մուվասալէթ իտէրէք, Ռուսիա իմբէրաթօրընըն գարընտաշը վէ գըզգարտէշլէրի թարաֆընտան թաամա տավէթ օլունմուշ տըր: Գրալը միւշարիլէյհ Մարիէնպատտա Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գրօզիէյի գապուլ իտէճէք տիր:

Բարիզ.— Ռէյիսի վիւքէլա Մ. Քլէմանսօ՝ պու կիւն Բարիզէ ավտէթ իթմիշ տիր: Ըսթասիօնտա խարիճիյէ նազըրը Մ. Բիշօն քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլուպ, Մ. Քլէմանսօ՝ գրալ Էտվարտ իլէ միւլագաթընտան ֆէվգէլատէ մէմնուն օլտուղընը պէեան իյլէմիշ տիր: Ռէյիսի վիւքէլա, եարըն, Ռէյիսի հիւքիւմէթի կէօրմէք իւզրէ Ռամպույէյէ կիտէճէք, վէ պատէհու մէճլիսի վիւքէլայը աքտ իտէճէք տիր:

Վիէննա 26 Օգս.— Իմբ. Ֆր.-Ժօզէֆ, Մ. Թիթօնիյէ, քէնտի խաթթը տէսթիյլէ եազըլմըշ պիր նամէ իլէ պէրապէր արմասը մինաատան վէ չէրչիվէսի ալթունտան օլարագ թասվիրինի կէօնտէրմիշ տիր: Գրալ Վիգթօր Էմմանուէլ թարաֆընտան տախի պարօն Էրէնթալա այնի եօլտա պիր հէտիյէ կէօնտէրիլէճէք տիր:

Միւշարիլէյհիւմա հիւքիւմտարլար թարաֆընտան խարիճիյէ նազըրլարընա տիկէր հէտիյէլէր վէ նիշանլար տախի վէրիլէճէք տիր:

Մ. Թիթօնի, իմբ. Ֆր.-Ժօզէֆ իլէ միւլագաթընտան սօնրա, պու միւլագաթըն թէֆէրրուաթընը հավի օլարագ, գրալ Վիգթօր Էմմանուէլէ մուֆասսալ պիր բաբօրթօ կէօնտէրմիշ տիր:

Վիէնէր Թակպլաթ ղազէթասը, իմբէրաթօր իլէ Մ. Թիթօնի պէյնինտէ վուգու պուլան միւլագաթտա, էզճիւմլէ, չու էսնատէ Իթալիատա բէհալին ալէյհինտէ մէվճուտ օլան էֆքեար վէ արշիտուգ Ֆէրտինանտըն Ռօմայա զիեարէթի իհթիմալի մէվզուի միւզաքէրէ օլմուշ տըր: —Ցայթ նամ ղազէթանըն թէէմինինէ նազարան, իմբ. Ֆր.-Ժօզէֆ՝ բէտէրի գրալ Իումպէրէ օլան թէվէճճիւհիւ սամիմիսինին այնինի գրալ Վիգթօր Էմմանուէլ հագգընտա տախի պէսլէմէքտէ օլտուղընը միւշարիլէյհէ պիլտիրմէսինի Մ. Թիթօնիյէ սէօյլէմիշ տիր:

Ռօմա.— Իթալիա ղազէթալարը, պու խաւ, Մ. Թիթօնինին իմբ. Ֆր.-Ժօզէֆ թարաֆընտան գապուլի գատար մուհիմմ պիր վագըանըն չօգտան պէրու կէօրիւլմէմիշ օլտուղընը տէրմիեան իտիեօրլար:

Վիէննա.— Գրալ Էտվար, Մաճար բաքիթախթընտա, Ինկիլթէրրա սէֆիրի Սըր Էտվար Կօշէն թարաֆընտան քէնտի շէրէֆինէ վէրիլէն պիր զիեաֆէթտէ, հազըր պուլունան Ռուսիա սէֆիրի բրէնս Ուրուսօֆ իլէ ուզուն միւտտէթ միւլագաթ իթմիշ տիր: Գրալը միւշարիլէյհ, Մ. Քլէմանսօյը զիեարէթ իթտիկինի վէ եագընտա Զար իլէ տէ միւլագաթ իտէճէկինի մէմուլ իյլէտիկինի պէեան իթմիշ տիր:

Վիէննա.— Բօլիթիշէ Գօրէսբօնտէնց ղազէթասը, Ռումանիա բէյիսի վիւքէլասը Մ. Սթուրցա իլէ վուգու պուլան պիր միւլագաթընը նէշր իթմիշ տիր: Միւմաիլէյհ, պու միւլագաթտա, Եունան իլէ Ռումանիանըն իպգայը իթթիլաֆը մագսատիյլէ ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթըն իլէրլէտիկինի վէ եագընտա պիր սուրէթի թէսվիյէ մէմուլ օլտուղունը իֆատէ իթմիշ տիր:

Ռօմա.— Գրալ Վիգթօր Էմմանուէլին եագընտա Եունանիստանա սէյահաթ իտէճէկի հագգընտա չըգան հավատիս թէքզիպ օլունուեօր:

Ռօմա.— Մ. Թիթօնի՝ Սալցպուրկա միւթէվէճճիհէն սաբահլայըն օթօմօպիլ իլէ Իշլտէն հարէքէթ իթմիշ տիր:

Բարիզ.— Ֆիկարօ ղազէթասը, Մ. Քլէմանսօ իլէ միւլագաթ իթմիշ, վէ պունտա Ֆրանսա բէյիսի վիւքէլասը՝ գրալ Էտվարտ իլէ միւլագաթը պիր սաաթ սիւրմիւշ, վէ Ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանսանըն թէմամէն մութթաֆըգ օլտուգլարը վէ տիկէր քեաֆֆէյի տէվլէթլէրին տախի պու սըրատա էֆքեարը սուլհբէրվէրանէ իլէ մութթաֆըգ պուլունտուգլարը անլաշըլտըղընը պէեան իթմիշ տիր:

Թուրինօ.— Սթամբա ղազէթասը՝ Սէմմէրինկ միւլագաթընտան պահիսլա, տիեօր քի, «Պու միւլագաթըն էհէմմիյէթի՝ Իթալիա իլէ Ավսթրիա-Մաճարըն միւնասէպաթը հասէնէսինին թահքիմ խուսուսընտէն իպարէթ պուլունտուղընը, վէ Մ. Թիթօնինին՝ Ավսթրիա-Մաճար իլէ իթթիլաֆ բօլիթիգասը իթթիխազ իթմէքտէ օլտուղունը, վէ չիմտի Իթալիանըն բօլիթիգա ուֆուգլընը պօզաճագ հէր պուլութըն տաղըլմըշ իտուկինի» եազմըշ տըր:

Պէրլին.— Նօրտտայչէ Ալկըմայնէ Ցայթունկ ղազէթասը՝ Նօրտըննէյտէ Մ. Գամպօնըն բրէնս Պիւլօվը զիեարէթինտէն պահսլա, «Պէք չօգ սէնէլէրտէն պէրի բէվալըթը խուսուսիյէ իլէ տօսթ օլան իքի բիճալը տէվլէթին, պու միւլագաթտա, մահզա Ֆրանսա իլէ Ալմանիանըն միւնասէպաթը խուսուսընտա հէմէֆքեար վէ էմին օլտուգլարընը պէեան իթմիշ օլտուգլարընը» տէրմիեան իթմիշ տիր:

Համօվրա.— Իմբ. Վիլհէլմ պուրատա վասըլ օլտուղընտա, պէլէտիյէ միւտիրի չէհրին գաբուսընտա միւշարիլէյհի սէլամլայարագ, պիր նութգ իրատ իթմիշ, վէ իմբէրաթօր, ճէվապէն տէմիշ տիր քի, «Միւսալէհայը ուզուն միւտտէթ մուհաֆազա իտէպիլ մէքլիկիմիզի՝ եալընըզ ճէնապը Հագգըն լութֆընա պօրճլը օլմայըպ, չէճի ասաքիրիմիզին զըլըճընա տախի պօրճլուեուզ: Իմտի ճէնապը Ալլահտան նիեազ իտէրիմ քի, միւսթագպէլտէ տախի միւսալէհանըն պու գըյմէթտար րէհինինի մուհաֆազաեա մուվաֆֆագ օլալըմ, զիրա օնսուզ ճիւմլէնին տէ էն մուհիմ չալըշմասը պիհուտէ տիր:»

Բարիզ.— Եունան գրալը Բարիզէ վասըլ օլուպ, Օթէլ Գրիսթօլա էնմիշ տիր: Պիր գաչ կիւն գալտըգտան սօնրա Գօբէնհակա կիտէճէք տիր:

Պէրլին.— Ալէլ ումում Ալման ղազէթալարը, Մ. Ժիւլ Գամպօն իլէ պաշ վէքիլ պէյնինտէքի միւլագաթըն, միւշարիլէյհիւմա արասընտա միւնասէպաթը տօսթանէ թէէսիս իտէճէկինի պէեան իտիեօրլար: Էսնաի միւլագաթտա, բօլիթիգայը հարըճ միւթէֆէրրիգ քեաֆֆէյի մէսէլէլէր թէտգիգ իտիլմիշ տիր: Մ. Գամպօն՝ իշպու միւլագաթտան բէք մէմնուն գալմըշ տըր:

Մէհաֆիլի սիեասիյէտէ, Ֆրանսա իլէ Ալմանիանըն միւնասէպաթը ասլա չիմտիքի գատար էյի հալտէ պուլունմամըշ օլտուղընա իքնաթ օլունմըշ տըր:

ԱԶԴ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ
ԲԵՐԱ, ԵԷՇԻԼ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 1

Ուսումնարանին մթ. տարեշրջանը պիտի սկսի առաջիկայ Սեպտեմբեր 3[16ին, Երկուշաբթի օրը:

Աւելորդ է տալ նպատակին և ծրագրին վրայ երկար հրատարակութիւններ ընել, վասն զի արդէն ծանօթ է պատուական ազգայնոց:

Խնամակալութեան միակ փոյթն ու ջանքն է, ընտրեալ պաշտօնէից և ուսուցիչներու ձեռօք, իրեն յանձնուած մանկտւոյն և երիտասարդաց լաւ դաստիարակութիւն մը տալ և հիմնական ու գործնական ուսումնք աւանդելով՝ զարգացընել անոնց մտաւորական կարողութիւնը:

Ուսումնարանին Վարչութիւնն և դասատւութիւնները յանձնուած են, այս տարի ևս, միևնոյն փորձառու դաստիարակներու և հմուտ ուսուցիչներու. սակայն ֆրանսերէն լեզուի ուսուցման աւելի շատ խնամք տանելու համար, ուրիշ նոր դասատու մըն ալ բերուած է, որով ֆրանսացի դասատուաց թիւը վեցի կը բարձրանայ: Ասոնք շաբաթը 100 ժամ կը դասախօսեն զանազան կարգերու մէջ:

Տղոց ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել Տնօրէնութեան ամսոյս 20էն սկսեալ, ամէն Երկուշաբթի, Չորեքշաբթի և Ուրբաթ օրերը մինչև կէսօր, իրենց զաւակներն արձանագրել տալու համար, ուր կրնան ստանալ նաև Ուսումնարանին տպեալ ծրագիրն:

Խնամակալութիւն
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ
Բերա, 6[19 Օգս. 1907 3—10

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ
ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ
51ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս կը բացուի 3[16 Սեպտ., 1907, միևնոյն ուղղութեամբ և ծրագրով:

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական դպրոցներու (Ecole secondaire moderne Realschule) ծրագիրը, միջավայրիս պիտոյից յարմարցուած:

ԼԵԶՈՒՆԵՐ. — Հայերէն, Տաճկերէն, Գերմաներէն, Գաղղիերէն, Անգղիերէն:

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Ուսանողական, բնագիտական, բնապատմական, պատմական, (կ'աւանդուին Գաղղիերէն և Գերմաներէն լեզուներով):

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ.— Աշխարհագրութիւն, հաշուակալութիւն, Թղթակցութիւն, Գաղ. Գերմ. և Անգղ.):

Ուսուցիչք.— Ներքին և արտաքին 22 ուսուցիչ կը դասախօսեն:

Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութիւնը կը սկսի Օգոստոս 17էն, ամէն օր մինչև կէսօր:

Հ. ԳԷՈՐԳ Վ. ՓԱՆՃԻԿԵԱՆ
Վարիչ Վիեննական Մխիթ. Վրժն.ի
3—20

ԻԽԹԱՐ

Տէրիսաատէթտէ վէ Թաշրալարտա, ապօնըման միւտտէթլէրի խիթամ պուլմըշ օլան միւհթէրէմ ապօնէլէրիմիզին՝ ապօնըման պէտէլլէրինի կէօնտէրմէլէրինի րիճա իտէրիզ:

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Խազինէի Խասսայը Շահանէ Թահրիրաթ գալէմի խուլէֆաընտան Ճէվատ պէյէ սանիէ մութէմայիզի, Գարահիսարը Սահիպ մութէսարրըֆըլըղը վէքեալէթինտէ պուլունան վիլայէթ տէֆթէրխանէ մէմուրը Իսմայիլ Հագգը էֆ. յէ սանիէ սանիսի րութպէլէրի թէվճիհ. Շէհիր էմանէթի մէճլիս ազալըղընա՝ Պէշիկթաշ Տաիրէի Պէլէտիյէ միւտիրի Րուշտի պէյ, Պէշիկթաշ Տաիրէի Պէլէտիյէ միւտիրիյէթինէ՝ մէճլիսի մէզքիւր ազասընտան Ակիահ պէյ, Նէմէն վիլայէթի տէֆթէրտարլըղընա՝ Շէհիր էմանէթի մուհասէպէ գալէմի միւտիրի Սուպհի պէյ թայինի. Էնգիւրէ վիլայէթի մէրքէզ պիտայէթ մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի րիեասէթի՝ Էտիրնէ վիլայէթի մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի րէիսի Մուսթաֆա Նէսիպ էֆ. յէ, Էտիրնէ վիլայէթի մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի րիեասէթի՝ Այտըն վիլայէթի մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի րէիսի Հասան Ֆէհմի էֆ. յէ, Այտըն վիլայէթի մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի հուգուգ տաիրէսի րիեասէթի՝ Գասթէմօնի վիլայէթի մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րէյիսի Մուսթաֆա Շէրիֆ էֆ. յէ, Գասթէմօնի վիլայէթի մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րիեասէթի՝ Ճէզայիրը Պահրը Սէֆիտ վիլայէթի մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի միւտտէիի ումումի մուավինի Հիւսէյին էֆ. յէ, Ճէզայիրի Պահրը Սէֆիտ վիլայէթի մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի միւտտէիի ում. մուավինլիկի՝ Էնգիւրէ վիլայէթի մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի միւտ. ումումի մուավինի Սալըհ Թէվֆիք էֆ. յէ, Էրթօղրուլ սանճաղը պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րիեասէթի՝ Սէարթ սանճաղը պիտ. մահքէմէսի միւտ. ումումի մուավինի Ահմէտ Րէֆիգ էֆ. յէ թէվճիհ. Րուսիանըն Պէյրութ գօնսոլօսը բրէնս Կոկարինէ 2 նճի Օսմանի վէ զէվճէսինէ 2 նճի Շէֆգաթ, Ֆրանսա րէյիսի ճիւմհուրիյէթինին մախսուս մէմուրը Մ. Անտրէ Ֆալիերէ 2նճի, վէ րէյիսի միւշարիլէյհին գալէմի մախսուս մէմուրլարընտան Մ. Լուի Գաչօնա 3 իւնճիւ Մէճիտի նիշանլարը. Րումանիա Մէճլիսի մէպուսան րէյիսի Մ. Միշէլ Ֆէրէքիտէ ալթըն վէ կիւմիւշ Իմթիեազ, Հէրէքէ ֆապրիգայը Հիւմայունը մուալլիմլէրինտէն Շաքի էֆ. յէ Սէնայի մէտալեալարը իհսան.

*** Գասթէմօնի վիլայէթինտէ Համիտիյէ գայմագամլըղը՝ Մէտէրնի գայմագամը Ալի Ղալիպ պէյէ, Մէտէրնի գայմագամլըղը՝ Համիտիյէ գայմագամը Մուհարրէմ էֆ. յէ թէվճիհ. Ավստրիա Պրէտի Անչթալթ պանգասընըն իքինճի միւտիրի ումումիսի վէ Ավստրիա-Մաճար Թահվիլաթը Օսմանիյէ համիլլէրի Սէնտիգասը ազասընտան Մ. Թօսալէ 1 ինճի Մէճիտի նիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Շիրքէթի Խայրիյէնին հիսսատարլարը պույէլթ իթմիշ իւզրէ էն գիսաէ հիսսէտարլարտան օն իքի զաթըն ինթիխապը վէ նէթիճէսինին պէհանը խուսուսը ֆէրման պույուրուլմուշ, քէյֆիյէթ Մագամը Սատարէթտէն Նաֆիա նէզարէթինէ իշար խըլընմըշ տըր։

—Ճիւլուսը Հիւմայունա միւսատըֆ եէվմը մախսուսա իճրա խըլընաճագ շէնլիք ային թէսարիֆաթընը իշպու իթմէք իչին, Գահիրէտէ, Մըսըր րիճալընտան Սատըգ պաշանըն թահթը րիեասէթինտէ պիր գօմիսիօն թէշքիլ օլունմուշ տըր։

—Էտիրնէ, Մանասթըր վէ Ուսգիւպ շէհիրլէրինին էլէքթրիգլէ թէնվիրի վէ էլէքթրիգլէ թրամվայ խաթթլարը թէսիսիյէ իշէթիլմէսի իմթիյազընը, օրատա շարթլար իլէ մահալլի պէլէտիյէլէրի նամընա վէրիլմէսի թալէպ խըլընմըշ վէ էվրագը Նաֆիա նէզարէթինտէ թէտգիգ խըլընմագտա պուլունմուշ տըր։

—Լօնտրատա ագա օլունան պէյն էլ միլէլ Գըրմըզը Խաչ գօնֆէրանսընա Թարաֆը սալթանաթը Սէնիյէտէն մէմուր օլան տօգթ. Պէսիմ Էօմէր պաշա՝ տիւն չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ տիր։

—Հիւքիւմէթը Սէնիէ՝ Ճէնօվանըն Անսալտօ ֆապրիգասընա Համիտիէ գրուազէօր սիսթէմինտէ եէնի պիր գրուազէօր սիփարիշ իտէճէք տիր։

—Րէժի. (Օրման, Մաատէն վէ Զիրաաթ նէզարէթինտէն.) Գարատէնիզ սահիլինտէ Էրէյլի գազասը տախիլինտէ քեայն Ագ-գայա, Ագրօն-տաղը, Գարա-պըրուն վէ Սէյան-տաղը խըլէլէրինտէն 50 պին ճէթիտ չէքի, վէ Իզմիտ սանճաղընըն Գանտէրէ գազասընտա Սագարիատան Շիլէ գազասը հուտուտընա գատար 8 խըլէլէտէն թագրիպա 70,000 ճէթիտ չէքի համթայ Տէրխասատէթէ նագլ իթտիրիլէճէկինտէն, միրաքիպի պահրիյէ ահտալընտան մէզքիւր օտունլարը նագլէ թալիպ օլանլարըն՝ շէրայիթի վէ մուգավէլէ օլան նամլը էօյրէնմէք իւզրէ, Օրման, Մաատէն վէ Զիրաաթ նէզարէթինտէ միւթէշէքքիլ գօմիսիօնը մախսուսընա վէ եա Տէրխասատէթ Օրման վէ Մաատէն գօնթրօլ խալէմինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

—Րէժի. Պագտատա պիր քիշինին գօլէրատան միւսապ օլտուղը անլաշըլմասընա պինաէն, չիմտիլիք Պաթումտան կէլէն էօլճուլարըն, թալիպ պուլունան իքի սըհհիյէ մէրքէզլէրինտէ մուայէնէ օլունտուգտան սօնրա, պունլարտան Տէրխասատէթէ չըգաճագլարըն Թէքրար Գավագտա մուայէնէի թըպպիյէ թապի թութուլմալարը խուսուսընա Մէճլիսի ումուրը սըհհիյէճէ գարար վէրիլէրէք, միւգթէզիսի իֆա գըլընմըշ տըր։

—Պազար իրթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա, Րուսիա, Իթալիա վէ Իրան սէֆիրլէրի, Ավստրիա սէֆիր վէքիլի վէ Ավստրիա մասլահաթկիւզարը՝ Սատրազամ հազրէթլէրիյէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։ Ինկիլթէրրա, Րուսիա, Իրան սէֆիրլէրի վէ Ավստրիա մասլահաթկիւզարը՝ Խարիճիէ նազըրը հազրէթլէրիյէ տախի կէօրիւշմիւշլէր տիր։

—Ճումա իրթէսի կիւնիւ Իրան սէֆիրի՝ Սատրազամ հազրէթլէրիյէ վէ Պուլկար գափու քէթխիւտասը՝ Սատրազամ վէ Տախիլիէ նազըրը հազարաթըյլա միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

—Րումանիա սէֆիրի՝ ճումա իրթէսի կիւնիւ Խարիճիէ նազըրը հազրէթլէրիյէ վէ էօյլէտէն սօնրա Պապը Ալիյէ կիտէրէք, Սատրազամ հազրէթլէրիյէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

—Պուլկարիսթան գափու քէթխիւտասը՝ պազար իրթէսի կիւնիւ Տախիլիէ նազըրը հազրէթլէրիյէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Իսթանպօլ Րէժի նէզարէթի տէվաիր վէ ազլամը՝ Համիտիէ ճատտէսինտէ թամիր վէ թէվսի խըլըէն տաիրէյէ նագլ օլունմըշ տըր։ Եէնի պինանըն րէսմը քիւշատը, պազար իրթէսի կիւնիւ հուզուրը լազըմ կէլէն զէվաթ մուվաճճէհէսինտէ ուտալը վէհպէ իճրա խըլընմըշ տըր։

—Էնտէբանտանս Րումէն ղազէթասը, Թիւրքիա իլէ Րումանիա արասընտա ագտ օլունան թիճարէթ մուահէտէնամէսի միւնասէպէթիյլէ իքի մէմլէքէթին ահվալը թիճարիյէսինէ տաիր ածիպէթի մալումաթը վէրմիշ տիր. «1905տէ Թիւրքիատան Րումանիայա խախալ օլունան էշեա վէ էմթիայը թիճարիյէնին գըյմէթի 12,880,880 ֆրանգա պալիղ օլմուշ տըր։ Թիւրքիայա իխրաճ օլունան Րումանիա էմթաասը իսէ, 14,108,732 ֆր. գըյմէթինտէ տիր։ 1895տէ Թիւրքիանըն Րումանիայա իխրաճաթը 12,005,603 վէ Րումանիանըն Թիւրքիայա իխրաճաթը՝ 10 միլեօն 267,529 ֆր. գըյմէթինտէ պուլունմուշ տըր։

—Պազար կիճէսի Չէնկէլքէօյիւնտէ պիր Թալյատան հարիգ զուհուր իտէրէք, պիր միգտար չալը եանմըշ տըր։

—Պազար իրթէսի կիւնիւ Պէյօղլունտա Այնալը-չարշըտա, ճէրրահըղլա վէ կէօզ ամէլիաթընա մախսուս ալէթ վէ էտէվաթ թաճիրի Ավստրիա թէպաասընտան Մ. Հիւկօ Ավէլլէսին տիւքեանընտա սալօնընտան հարիգ զուհուր իտէրէք, սալօնըն պիր գըսմը միւնհէտիմ օլմուշ տըր։

—Գարաքէօյ քէօբրիւսիւնտէ պարա ալան մէմուրլարըն օնըգտան պաշգա պարա ալմաեըգ, պարա պօզմամագ իչին կիչէնլէրէ միւրաճաաթ օլունտուղը մալիւմ տիւր։ Ֆագաթ պու մէմուրլարտան պիրի՝ պիր զէմանտան պէրի իքիլիք վէ ղուրուշլըգ տախի ալարագ, պունլարը պարմագլարը արասընտա սագլար վէ սէօյլիւ օտուզը պիր տանէսին էլինէ սըգըշտըրըր իմիշ։ Պու վագըա՝ եօլճուլարտան պիրինին նազարը տիգգաթընա թէսատիւֆ է, գարագօլա խապէր վէրմիշ, վէ տէրհալ մէմուրլար կէլէրէք, մէրգումը, պարմագլարընըն արասընտա 4 ղշ. օլտուղը հալտէ տէրտէսթ իթմիշլէր տիր։ Հագգընտա մուամէլէի գանունիյէ իճրա խըլընաճագ տըր։

—Մախսուսէնին 20 Ն. լը վաբորը, պազար սապահը Պէօյիւք-տաատա կիտէրքէն, Գատըքէօյիւ էօնիւնտէ տիւմէնի պօզուլարագ, ալ գայըղըն սուլարըն ագընթըսըյլա գարատա օթուրաճագ իքէն, պու արա քէօբրիւտէն կէլմէքտէ օլան 4 Ն. լը վաբոր 20 Ն. լը վաբորա եագլաշմըշ վէ պունը Գատըքէօյ իսքէլէսինէ չէքիպ կէօթիւրմիւշ տիւր։ Ասըլ եօլճուլարը իսէ, օ էսնատէ Գատըքէօյ իսքէլէսինտէ պուլունան Իհսան նամ վաբորա րաքիպէն, էվէյրճէ կէճճէ եէրլէրինէ կէօտիւրիւլմիւշլէր տիր։

—Իւսկիւտարտա Խայրէտտին չավուշ մահալլէսի սէքքինէսինտէն ղազէթա միւվէզզիի Էտհէմ աղա, սաթըն ալմըշ օլտուղը խանէյէ այլէճէ կիթմէք իւզրէ խանէտէքի էշեանըն ճէմի իլէ մէշղուլ օլունտուղը սըրատա, տօլապտա սագլանըղը րէվօլվէրինի ալըպ, քէնտինի թէլէֆ իթմիշ տիր։ Պու ինթիհարըն սէպէպի անլաշըլամամըշ տըր։

—Համատան եազըլտըղընա կէօրէ, Րաստ-Համա տէմիր եօլը խաթթը իւզէրինտէ պիր մանօվրա էսնասընտա, իքի գաթար եէկեարիկէրինէ չարփաթէլլէ չարփմըշ վէ գաթարլարըն հարէքէթինի տէյր իթմէք իւզրէ տուրմուշ օլան էհալիտէն իքի քիշի թէքէրլէքլէրին ալթընտա գալարագ, պարա պարչա օլմուշլար տըր. տիկէրլէրիտէ եարալանմըշլար տըր։

—Էվվէլքի սապահ Պէյօղլընտա Այնալը չէշմէտէ Գըլըճ սօգաղընտա պիր Թէնէքէճի Եէհուտի, պիր էվին օլուգլարընը թամիր իթտիկի սըրատա, մուվազէնէսինի ղայպ իտէրէք սօգաղա տիւշմիւշ վէ օ անտա վէֆաթ իթմիշ տիր։ Պիչարէնին նաշը՝ Խասքէօյտէ խանէսինէ նագլ օլունմըշ տըր։

—Պրուսատա տէրի թիճարէթխանէսի Գայսէրիէլի Պէտրիկ պէյ՝ 12,000 լիրա աչըգ իլէ իգհարը իֆլաս իթմիշ տիր։ Պաղը պանգալարըն Պրուսա շիւպէլէրի պու իֆլաստա ալէգատար օլուպ, եալընըզ պիրինին 1700 լիրա զարարա ուղրատըղը, ֆագաթ Տէրխասատէթ բիյասասընա հիչ պիր զարար օլմատըղը րիվայէթ օլունուեօր։

—Սէլանիք պանգէրլէրինտէն պիրինին Պօրսատա բէք պէօյիւք գարարլարա ուչար օլաուղընա վէ տիկէր պիր պանգէրին տէ ֆիրար եախօտ ինթիհար իթտիկինէ տաիր պիր րիվայէթ չայի օլտուղունը «Բրօկրէ տը Սալօնիք» եազըեօր։

—Տիւն սապահ սաաթ 3տէ, Եէնի-մահալլէտէն քէօբրիւյէ հարէքէթ իտէն Շիրքէթին 38 Ն. լը վաբորը՝ Մէսարպուրնը իսքէլէսինէ եանաշաճաղը սըրատա, ճամճը Հագգը իսմինտէ պիրի աճէլէթէն վաբորա ախլարքէն, աեաղը՝ իսքէլէ իլէ վաբոր արասընտա սըգըշարագ ֆէնա հալտէ քէմիքլէրի էզիլմիշ վէ եարը պայըլըն հալտէ օրատան գալտըրըլմըշ տըր։

—Զըգման սալը կիւնիւ Իզմիրտէ վէ Այտըն վիլայէթինին տիկէր մահէլլէրինտէ ֆուրթունա իլէ պիրլիքտէ շիտտէթլի եաղմուրլար եաղմըշ վէ պաղլարա խայլի զարար վէրմիշ տիր։ Հէնուզ իշէրլէրտէն թաֆսիլաթ ալընմամըշ իսէ տէ, Իզմիրտէ սուլթանլարը վուգու պուլմըշ, մուխապէրաթ բէք չօգ նօգթալարտա գաթթ օլունմըշ, միւթէատտիտ մաղազալարը սուլար պասմըշ, տիւքեան սահիպլարը Գօրտօնտէ պիր Իսլամըն վիճտանտը եագմըշ, պիր Րում ֆամիլեասը խանէսինէ կիրէրէք, պալըղլարըն իւզէրինտէ եանըգլար բէյտա իթմիշ վէ տիրրա կիրիպ, պիր աթըն գարընը եարմըշ տըր։ Պազար կիւնիւ Մազիրատա վէ մահալլը սաիրէտէ տախի սէյլ կէլիպ եաղմուրլար եաղմըշ տըր։ Գասապա ճիվարընտա տիւշէն տօլու՝ մահսուլաթա բէք չօգ զարար վէրմիշ տիր։

—Գօնիա վիլայէթինտէ Ալայիա վէ Աքսէքի նամ մահալլէրտէ վէ Խիւտավէնտիկեար վիլայէթինտէ Սանտըգլըտա վագը օրմանլարտան հարիգ զուհուր իտէրէք, կիւնլէրճէ տէվամ իթմիշ տիր։

—Պէյքօզ սիւթրիւճիւլէրի էնտաֆընըն քէթխիւտասը Րըզա էֆ. վէ զէվճէսի 6 այլըգ պալըղլարը պիր չօճուգլարընը թէպտիլի իթմէք իչին, պաղը տօսթլարընըն թավսիյէսի իւզէրինէ, Րաֆայէլ խանընտէ պիր Եէհուտիյէ միւրաճաաթլէ պիր իլաճ ալըրլար։ Լաքին չօճուգ, պու իլաճտան պիր իքի գաշըգ եէյինճէ, տէհշէթլի սանճըլարա ուղրաեըպ, ազ սօնրա վէֆաթ իտէր, վէ իլաճ՝ պիր Թապիպէ մուայէնէ իթտիրիլմէքլէ, զէհիրլի մէվատտը համի օլտուղը անլաշըլըր։ Մէզքիւր Եէհուտիյէ գարշը իգամէի տավա օլունմըշ տըր։

—Պու կիճէ սապահա գարշը Սամաթիայտա հարիգ զուհուր իթմիշ տիր։

—Տիւն, պիր գաչ Րումըն րաքիպ օլմուշ օլտուգլարը տէօրթ չիֆթէ գայըգ՝ Եէնիքէօյտէն կէլիրքէն, Գանլըճա աչըգլարընտա պիր վաբորա թէսատիւֆ իթմիշ տիր։ Գայըգճըլարտան Անէքսարթիթօս իսմինտէ պիրի՝ գայըղը վաբորըն արգասընա պաղլամագ իւզրէ ատագա գալգտըղընտա, մուվազէնէսինի ղայպ իտէրէք տէնիզէ տիւշմիւշ տիւր։ Պիչարէ պիր տահա կէօրիւնմէմիշ տիր։

ՊԱՆԳԻ ՕՍՄԱՆԻ

Եիւզտէ 4 ֆայիզլի Օսմանլը Գօնսօլիտէսինին 1901 Սեպտ.տէ վագըի իթիթամ պուլան 23 Ն. լը գուբօնլարըյլա 1892 Օգս. 1[13տէ քէշիտէ օլունան 5ինճի գուրասընտա ամօրթի չըգան թահվիլաթ, թէտիյէլէրի իչին, 1907 բումի Օգոտ. 31 վէ Էֆրէնճի Սեպտ. 13է գատար Թագտիմ իտիլմէտիքլէրի հալտէ պաթթալ օլաճագլարը՝ մէզքիւր Գօնսօլիտէ Թահվիլաթը համիլլէրինէ իլան օլունուր։

*** Եիւզտէ 4 ֆայիզլի Բրիօրիթէ Թէնպէքի Թահվիլաթը Օսմանիյէսի համիլլէրինէ, 1907 Օգոստոս 1[14տէն իթիպարէն, Թարիխի մէզքիւրտէ միւտտէթի իթիթամ պուլան 29 Ն. լը գուբօն իլէ չըգան Յուլիս 1[14 քէշիտէսինտէ ամօրթի չըգան իթիգրաղը մէզքիւր Թահվիլաթընըն, Գալաթատա Օսմանլը պանգասը կիշէլէրինտէ մուամէլէսի իճրա խըլընաճագը վէ Նումէրօլը պօրտօլարըյլա պիրլիքտէ կէթիրիլէճէք գուբօն վէ Թահվիլաթա մուգապիլ, Թահվիլլէրինէ պիր մագպուզ սէնէտի իթա օլունուպ, իշպու սէնէտ՝ Թարիխի իխրաճընտան օն կիւն սօնրա, պէրայը թէտիյէ, Գալաթատա Օսմանլը պանգասընտա թագտիմ գըլընաճաղը իլան օլունուր։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	Ղշ.	բր.
Թէվհիտ խըլըմըշ Էսհ. ում.	102	7
Րումէլի շըմէնտըֆէրի Ֆր.	160	12—
Օսմ. Սիկորթ. շիրքէթի Լ. Օ.	4	20
Տէրխ. Թրամվայ գուբ.	8	70
» » Թահվ ֆր.	470	
Րէժի	18	39
Տէրխասատէթ Րըխթըմ	435	
Տ.րգօզ	318	
Անատօլը շըմէնտըֆէրի գուբ.	17	30
» » Թահ.	516	

ԱՓՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	Ղշ.	բր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	107	25
Մէթալիք	100	20
Բօլ	91	30
Ֆրանսըզ ալթունը	87	2
Ինկիլիզ լիրասը	109	30
Գըրմըզ	50	
Րուպլէ քեաղըտ	8	67—

Սահիպը իմթիեազ վէ մէսուլը ղազէթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Պէյօղլունտա, Թագսիմ ճատտէսինտէ Ն. 65